

Notat**Kikhavn Dige- og Kystlag
Skråningsbeskyttelse ved Kikhavn
Natura 2000-væsentlighedsvurdering**

10401027Projekt nr.: 10401027

Dokument nr.: 1232486479

Version 1

Revision

Udarbejdet af CBNI

Kontrolleret af CHM

Godkendt af PFKL

1 Baggrund

Kikhavn Dige- og Kystsikringslag ønsker at opdatere dele af deres nuværende skråningsbeskyttelse, så de overholder den standard for skråningsbeskyttelse, som Nordkystens Fremtid definerer.

Nordkystens Fremtid er et omfattende kystbeskyttelsesprojekt, der har til formål at sikre Sjællands nordkyst mod erosion. Analyser af kyststrækningen har vist, at den bedste kystbeskyttelse er en kombination af strandfodring med sand, grus og ral samt skråningsbeskyttelser opbygget af sten. Nordkystens Fremtid omfatter udelukkende strandfodring, mens opgraderingen af skråningsbeskyttelse, som er den enkelte ejers ansvar, behandles separat. Miljøkonsekvensvurderingen for Nordkystens Fremtid er under udarbejdelse i 2019.

Hele kyststrækningen i Kikhavns Dige- og Kystsikringslag er opdelt i delstrækninger med bogstavbetegnelse fra A i sydvest til H i nordøst. Nærværende notat omhandler opdatering af skråningsbeskyttelsesområder A og B på henholdsvis 80 m og 140 m.

Skråningsbeskyttelsesniveauet for de to delstrækninger er på nuværende tidspunkt uensartet og kronekoten er for lav i forhold til Nordkystens Fremtid, så derfor følger Kikhavn Dige- og Kystbeskyttelseslag nordkystkommunernes opfordring til at få opdateret de hårde konstruktioner, inden sandfodringen forventes udlagt omkring år 2021.

Stenene til skråningsbeskyttelsen kommer fra Sydnorge eller Østsvrige, hvor de bliver sejlet til Hundested Havn og transporteret til projektområdet i lastbil. Skråningsbeskyttelsens udføres ved hjælp af almindeligt anlægsmateriel (dumpere og gravemaskiner) fra landsiden. Der placeres ca. 3200 m³ sten i projektområdet maksimalt til kote +3,5.

Skråningsbeskyttelsen er beliggende op til grænsen af Natura 2000-område nr. 153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig. Dette notat omfatter derfor en væsentlighedsvurdering af, hvorvidt projektet vil medføre væsentlig påvirkning af Natura 2000-området.

2 Lovgrundlag

Natura 2000-områderne er udlagt inden for EU for at beskytte værdifulde natur-områder, dyr og planter, som er omfattet af habitatdirektivet¹ og fuglebeskyttelsesdirektivet². I Danmark er fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet indarbejdet i lovgivningen i habitatbekendtgørelsen³ og beskrevet i den tilhørende vejledning (Naturstyrelsen, 2011).

Natura 2000-områderne udgør et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. For hvert af de danske Natura 2000-områder er der udarbejdet en basisanalyse og en Natura 2000-plan, som beskriver tilstand, trusler og målsætning for områderne. Derudover foreligger der en handleplan for hvert område med aktiviteter for at forbedre naturtilstanden eller at fastholde en gunstig bevaringsstatus.

Formålet med Natura 2000-netværket er at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-områder. Gunstig bevaringsstatus er defineret i habitatdirektivet, se nedenstående boks. Målsætningen er nærmere beskrevet i de enkelte Natura 2000-planer og bevaringsstatus er beskrevet i publikationer og rapporter fra DCE, senest i Fredshavn et al., 2014.

En **naturtypes** "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når:

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En **arts** "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når:

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle

³ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Ifølge habitatbekendtgørelsen skal der laves en konsekvensvurdering af planer og projekter, som vil være placeret inden for de beskyttede områder eller kan påvirke ind i de beskyttede områder og påvirke udpegningsgrundlaget. Det skal vurderes, om projektets påvirkning af Natura 2000-området er væsentlig ("foreløbig konsekvensvurdering"). Hvis påvirkningen ikke er væsentlig, kan projektet gennemføres efter indhentelse af nødvendige tilladelser. Hvis påvirkningen er væsentlig, skal det vurderes, om den kan skade Natura 2000-området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger ("nærmere konsekvensvurdering").

Vurderingen skal også omfatte mulige kumulative påvirkninger, som typisk ses som en forstærkning af påvirkningen af en given miljøkomponent (f.eks. øget forstyrrelse af en artsgruppe). Kumulative påvirkninger kan også være mere komplekse påvirkninger, hvor samspillet af forskellige påvirkninger giver anledning til helt nye påvirkninger.

Dette notat er en "nærmere konsekvensvurdering" også kaldet en væsentligheds-vurdering i henhold til habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 1. Indholdet af denne væsentlighedsvurdering modsvarer de krav og retningslinjer, som fremgår af habitatbekendtgørelsen. Vurderingen er lavet ud fra den gældende afgrænsning af habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

2.1 Natura 2000

Myndighedernes forvaltning af Natura 2000-lovgivningen er blandt andet baseret på vejledningen til habitatbekendtgørelsen (Naturstyrelsen, 2011). Praxis i forvaltningen præciseres desuden i forbindelse med sager, som bliver afgjort af EU-domstolen og Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen skal udtrykket "væsentligt" fortolkes objektivt, og skal samtidig også ses i forhold til de lokale miljø- og naturforhold i det konkrete Natura 2000-område. Det er en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området, hvis en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for det pågældende Natura 2000-område. Påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at gunstig bevaringsstatus ikke kan opretholdes, eller der ikke kan opnås gunstig bevaringsstatus. Naturtyperne og arterne skal således være stabile eller i fremgang.

Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen er en påvirkning som udgangspunkt ikke væsentlig:

- hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandsstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller
- hvis den beskyttede naturtype eller art skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at ville opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Generelt vurderes det, at der er tale om kort tid, hvis der sker en naturlig retablering af naturens tilstand inden for ca. et år. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke væsentlig påvirkning.

Hvis det i den foreløbige vurdering ikke kan afvises, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering. Kra-

vet om konsekvensvurdering gælder også for planer og projekter uden for et Natura 2000-område, hvis disse planer eller projekter kan påvirke væsentligt ind i Natura 2000-området. Det er kun i forbindelse med den foreløbige vurdering af en plan eller et projekts indvirkning på et Natura 2000-område, at væsentlighedsbegrebet kan finde anvendelse. Konsekvensvurderingen skal kunne udelukke, at aktiviteten kan medføre skade på de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Hvis det ikke kan udelukkes, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte - med mindre forudsætningerne for en afvigelse er opfyldt (i henhold til § 9 i habitatbekendtgørelsen).

2.2 Bilag IV-arter

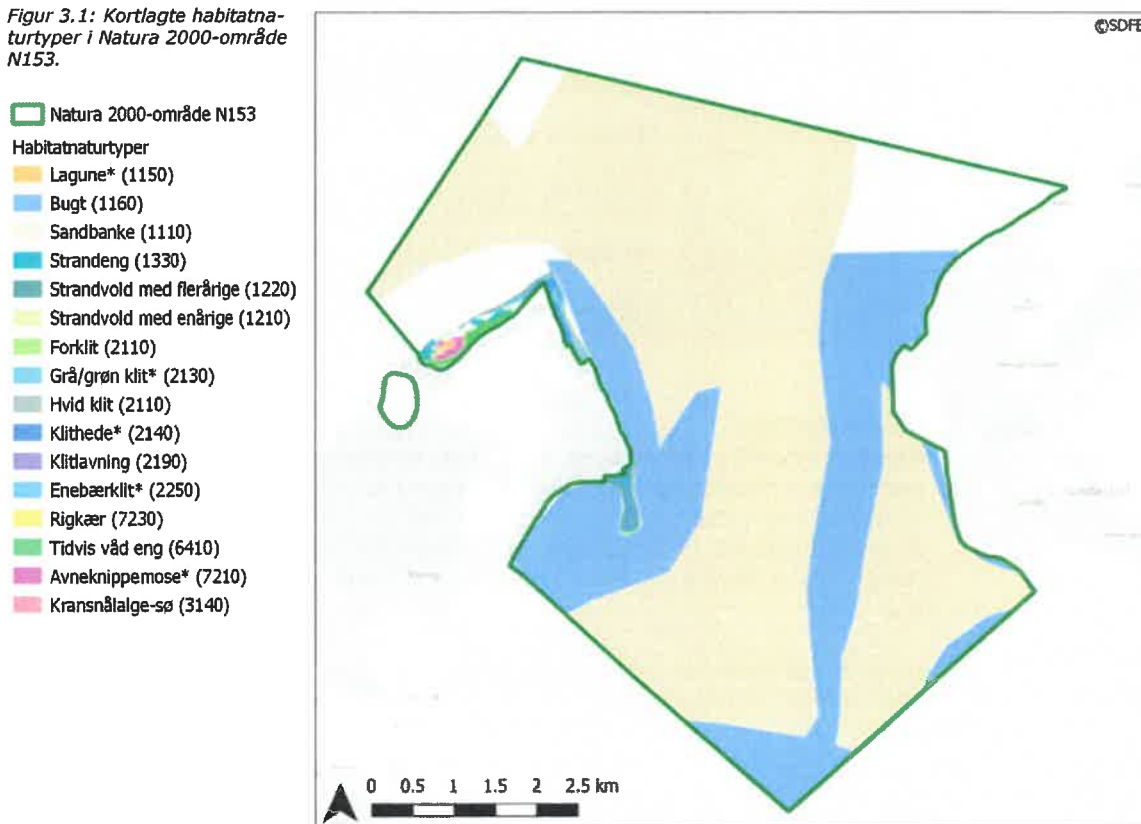
I forhold til bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområde i arternes naturlige udbredelsesområde. Det er ikke tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen for dette er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

3 Natura 2000-område nr. 153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig

Skråningsbeskyttelsen ved Kikhavn er beliggende op til grænsen af Natura 2000-område nr. 153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig.

Natura 2000-område nr. 153 består af et habitatområde H134 og et fuglebeskyttelsesområde F102. Områdets samlede areal udgør ca. 4.012 ha, hvor af 97 % er marint. Området dækker det lavvandede havområde mellem Hundested (Halsnæs-halvøen) og Rørvighalvøen, altså overgangsområdet mellem Kattegat og Isefjorden (Naturstyrelsen, 2014), se figur 3.1.

Figur 3.1: Kortlagte habitatnaturtyper i Natura 2000-område N153.

3.1 Habitatområde H134 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig

Habitatområde H134 udgør hele Natura 2000-området og langt hovedparten (> 97 %) af arealet er marint. Området er lavvandet mellem 2-6 m, kun i sejlrenderne er der uddybet til 6-14 m dybde. De store lavvandede områder er delvist dækket af ålegræs, men bestanden er flere steder meget tynd (Naturstyrelsen, 2014).

Hovedparten af landarealerne findes på Rørvig-halvøen og omfatter særligt klitområder ved Korshage og kærområderne omkring Flyndersø, Skansehage og Dybesø. Kun kysten ved Hundested er med i Natura 2000-området, men her er der ingen kortlagte habitatnaturtyper (Naturstyrelsen, 2014).

Der er én art og i alt 16 habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget, hvor af tre er marine (se Tabel 3.1). Af de 16 habitatnaturtyper er der fire som er prioriterede, den ene marin (markeret med * i Tabel 3.1).

Tabel 3.1: Udpegningsgrundlag for habitatområde H134 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig (Naturstyrelsen, 2014).

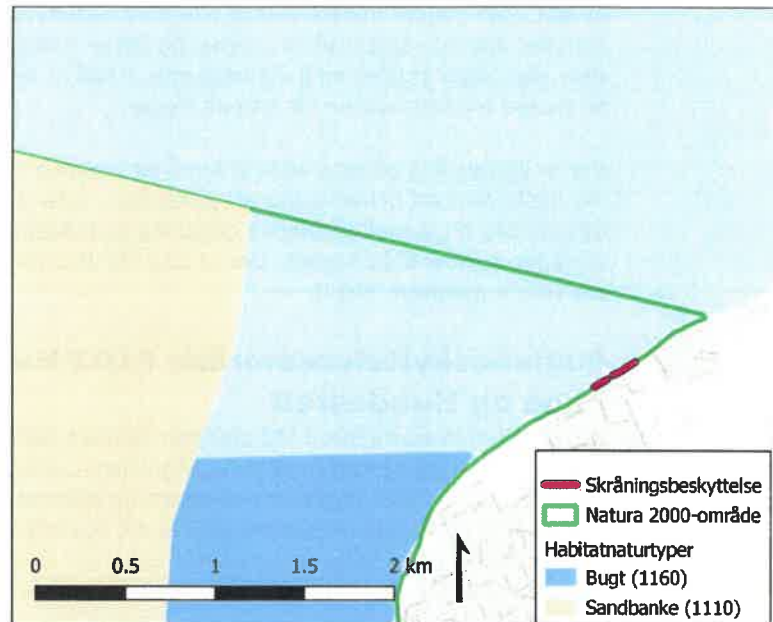
Udpegningsgrundlag H134		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvidklit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Kransnålalge-sø (3140)	Tidvis våd eng (6410)
	Avneknippemose* (7210)	Rigkær (7230)
Arter:	Mygblomst (1903)	

3.1.1.1 Habitatnaturtyper

Alle de terrestriske habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget er registreret på kysten ved Rørvighalvøen. De nærmeste marine habitatnaturtyper er sandbanke (1110) og bugt (1160), som er beliggende hhv. ca. 2 km vest og 800 m sydvest for projektområdet. Der er således ikke registreret habitatnaturtyper i den nordøstligste del af Natura 2000-området, hvor projektområdet er beliggende, se figur 3.2.

Ingen af habitatnaturtyperne på udpegningsgrundlaget vurderes derfor at kunne blive påvirket af projektet.

Figur 3.2: Skråningsbeskyttelsens placering i forhold de habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget.

3.1.1.2 Habitatarter

Mygblomst er en lille orkidé knyttet til moser med kalkrig jordbund, og arten vokser ved Flyndersø på den nordvestlige del af Korshage (Naturstyrelsen, 2014). Arten vokser altså ikke på den del af kysten, som projektet omfatter. Projektet vurderes ikke at kunne påvirke forekomsten af mygblomst, og det vil der ikke blive vurderet nærmere.

3.1.1.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede arter.

I havområdet mellem Rørvig og Hundested forekommer der marsvin, men da skråningsbeskyttelsen etableres fra landsiden og vil bestanden af marsvin ikke blive påvirket.

Derudover er der registreret forekomster af markfirben og stor vandsalamander langs kysten mellem Hundested og Kikhavn. Markfirben findes over hele landet, men er mest almindelig ved kysterne. Den lever i åbne områder med løs, gerne sandet jord, hvor den oftest optræder i små kolonier. Markfirbenets yngleperiode løber fra maj til september, og mellem september og november går dyret i vinterdvale igen (Miljøstyrelsen, 2019). Skråningsbeskyttelsen etableres i efterårs- og vintermånederne og vil derfor ikke forekomme inden for markfirbenenes yngleperiode, og det vurderes derfor at markfirbenets økologiske funktionalitet ikke vil blive påvirket af projektet.

Stor vandsalamander lever i forår og sommermånederne i vandhuller, mens den resten af året findes på land, mest i skove og haver (Miljøstyrelsen, 2019). Der findes ikke oplagte levesteder for stor vand salamander inden for projektområdet, og artens økologiske funktionalitet vurderes derfor ikke at blive påvirket.

3.1.1.4 Trusler og plejeplan

Trusler vurderet i basisanalysen (Naturstyrelsen, 2014) er tilgroning, direkte påvirkning fra landbrugsdrift og forekomst af invasive arter. Det ses, at arealerne af naturtyperne klithede og grå/grøn klit er påvirket af forekomst af invasive arter,

hvilket også gælder mindre dele af overdrevsnaturtyperne. De invasive arter forekommer dog kun spredt på arealerne, og det er derfor en yderligere spredning af dem, der udgør truslen mod naturtyperne. Hertil er det vurderet, at fiskeri udgør en trussel mod de marine habitatnaturtyper.

Der er afgræsning på store dele af området omkring Flyndersø, og flere steder er der også iværksat bekæmpelse af rynket rose. I den kommende plejeperiode planlægges dog tiltag med yderligere græsning og bekæmpelse af invasive arter på områder, som er tilgængelige. Der er ikke planlagt plejetiltag for de marine områder (Naturstyrelsen, 2014).

3.2 Fuglebeskyttelsesområde F102 Havet mellem Kors-hage og Hundested

Fuglebeskyttelsesområdet F102 omfatter ligesom habitatområde H134 hele Natura 2000-området og de fem fugle på udpegningsgrundlaget er enten knyttet til de lysåbne terrestriske naturtyper ved Korshage eller raster på de marine dele af området om vinteren. Under isvintre samles der store flokke af edderfugle og dykænder i området, men ifølge basistilstandsrapporten er det usandsynligt at fødegrundlaget er tilstede, da forekomsten af blåmuslinger i området er ringe.

De fem fugle på udpegningsgrundlaget ses i Tabel 3.2 og ingen af arterne yngler i området.

Tabel 3.2: Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde 102 Havet mellem Korshage og Hundested. (T) angiver trækfugle (Naturstyrelsen, 2014).

Udpegningsgrundlag F102		
	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
Fugle:	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Mosehornugle (T)	

3.2.1.1 Fugle

De fem fugle på udpegningsgrundlaget er alle trækfugle, der primært benytter området som rasteområde. Projektet omfatter kun skråningsbeskyttelse i en meget lille del af Natura 2000-området, skråningsbeskyttelsen er ikke en støjende eller visuel forstyrrende aktivitet, der vil holde evt. rastende fugle at benytte området.

Ingen af fuglene på udpegningsgrundlaget vurderes at kunne blive påvirket af projektet.

4 Væsentlighedsvurdering

Skråningsbeskyttelsen på kysten ved Kikhavn sker uden for habitatnaturtyperne, og vil kun påvirke selve stranden og kystskrænten, idet anlægsarbejdet vil ske fra landsiden. Ingen af de habitatnaturtyper, der er på udpegningsgrundlaget, vurderes derfor at kunne blive påvirket af projektet.

Fuglene på udpegningsgrundlaget er trækfugle, og da skråningsbeskyttelse ikke udgør støjende anlægsarbejder, vurderes disse ikke at blive fortrængt fra området. Desuden vurderes fuglenes rasteområder og fødegrundlag her ikke at blive påvirket.

Projektet vurderes derfor ikke at medføre væsentlig påvirkning på Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag.

Der er ikke kendskab til bilag IV-arter eller andre beskyttede arter i området omkring Kikhavn og derved selve projektområdet. Projektet vurderes derfor ikke at kunne påvirke den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter eller andre beskyttede arter.

5 Kumulative effekter

Projektet gennemføres forud for den strandfodring, der forventes udlagt i 2021 i forbindelse med projektet Nordkystens Fremtid. Nordkystens Fremtid omfatter udelukkende strandfodring, mens opgraderingen af skråningsbeskyttelse, som er den enkelte ejers ansvar, behandles separat. Påvirkningen af Nordkystens fremtid adresseres i miljøkonsekvensvurderingen for det projekt.

Miljøpåvirkningen af nærværende kystbeskyttelse er meget lokal og vurderes ikke at have negative kumulative effekter i forbindelse med eventuelle skråningsbeskyttelse i de resterende delstrækninger (C-H) i Kikhavns Dige- og Kystsikringslag.

6 Referencer

Fredshavn, J., Søgaard, B., Nygaard, B., Johansson, L., Wiberg-Larsen, P., Dahl, K., . . . Teilmann, J. (2014). Bevaringsstatus for naturtyper og arter. Habitatdirektivets Artikel 17 rapportering. Aarhus Universitet, Institut for Bioscience.

Miljøstyrelsen. (2019). *Artsleksikon*.

Naturbasen. (2019). *Naturbasen, Danmarks Fugle & Natur (Licens E03/14)*.

Naturdata. (2019). *Danmarks Miljøportal, Naturdata*. Hentet fra <http://naturdata.miljoportal.dk/>

Naturstyrelsen. (2011). Vejledning til bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Miljøministeriet.

Naturstyrelsen. (2014). *Natura 2000-basisanalyse 2016-2021 Revideret udgave Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig*.

